

Izhaja enkrat v mescu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 11. V Celovcu 15. novembra 1874. XXIII. tečaj.

Pridiga za XXVI. in poslednjo pobinkošno nedeljo.

(Sv. Cecilija je Bogu vse darovala.)

(Konec.)

Poln hvaležnosti pade Valerijan pred Božjega poslanca, rekoč: „Nič mi ni v tem življenji dražjega, kakor ljubezen mojega brata. Neusmiljeno bilo bi od mene, ako bi pred pogubljenjem otet, svojega ljubega brata pogubi prepustil. Kristus Gospod naj toraj še mojega brata Tiburcija oprosti, kakor je mene oprostil; in naju tako oba v spoznanju svojega imena doverši.“ Na to mu angelj odgovori: „Ker si prosil milosti, ktero ti Kristus še rajše dodeli, kakor jo ti zahtevaš, pridobil si boš serce svojega brata, kakor si je on pridobil tvoje po svoji deklici Ceciliji, in vidva oba bota dosegla palmo mučenstva.“ Angelj zgine in popusti Cecilijo in Valerijana. — Brat Tiburcij ravno zdaj stopi v izbo. Cecilija in Valerijan tudi njega pregovorita, da postane kristijan. Papež Urban je tudi njega podučil in kerstil.

2. Sveta Cecilija je Bogu darovala svojo nedolžnost. Ljubi moji! Sv. apostelj Pavel pravi: „Velik zaklad nosimo v perstenuh posodah,“ to je: slabi smo vsi, lahko vsi svojo nedolžnost napravimo. Tudi sv. Cecilija je bila slaba; — bila je tudi mlada, zala in bogata; — imela je zlahtnega in visokega ženina; — živela je med ajdi in neverniki, ki so nesramno živeli. Pa vse je premagala, svojo nedolžnost je Bogu darovala. Kerščanski mladenči in device razgledujte se na sv. Cecilijo; varujte svoj največi in lepši zaklad, svojo kerstno nedolžnost, pa ne zabite, da ga nosite v perstenuh posodah. Meso vaše je slabo, pohujšanja je veliko, skušnjavcev in zapeljivcev povsod. Oh glejte na sv. Cecilijo! Premišlujte sv. resnice, molite radi in serčno, varujte se slabih to-

varšij in grešnih priložnost, čujte nad svojim hudobnim mesom, bogajte in poslušajte starše, gospodarje in gospodinje, bodite ponižni in serčni pa hodite radi k božji službi in sprejemljite večkrat svete zakramente; — gotovo tudi vi bote z božjo pomočjo ohranili svojo nedolžnost, ž njo pa tudi svojo čast in dobro ime, svojo srečo na zemlji in svoje zveličanje v nebesih: „Blagor njim, ki so čistega serca; kajti oni bodo Boga gledali.“ —

Za časa sv. Cecilije je Aleksander Sever bil rimski cesar; ta se je podal na vojsko proti sovražnikom Rimljanov. Mestni poglavar je tedaj bil nek Turcij Amakij; ta pa je bil hud nasprotnik in sovražnik kristijanov. Ko cesar na vojsko odide, jel je on kristijane grozovitno preganjati. Najpred zaukaže moža sv. Cecilije Valerijana in njegovega brata Tiburcija zagrabit. Stanovitno se branita, od kerščanske vere odpasti in malikom kadilo zažgati; zatoraj nju ajdovski vojščaki popadejo in jima glavi odsekajo. Potem pride versta tudi na Cecilijo. Almakij jo pred svojo sodbo pokliče. Da bi se pa bolj skrivé godilo pošlje beričev na njen dom s poveljem, da naj jo primorajo, malikom darovati. Cecilija jih zaverne, rekoč: „Mestjani in bratje moji, poslušajte me! Vi ste služabniki svoje gosposke, vendar pa se vam njihove brezbožne dela v dnu serca studijo. Za me je sicer slavno in serčno zaželjeno, vse muke terpeti in Kristusa smeti spoznati, kajti nikdar nisem bila na to življenje le količkaj navezana. Vas pa omilujem, da ste tako nesrečni, zavisnim biti od povelj tako krivičnega in brezbožnega sodnika.“ Pri teh besedah se začno Almakijevi služabniki ihtiti, da tako lepa, mlada in razumna gospa smerti tako serčno si želi. Cecilija jih prestreže in dé: „Za Kristusa umreti ne pravi se, svojo mladost žertovati, temuč jo obnoviti, malo prahu dati in zlata zanj prejeti, tesno in nisko stanovanje za palačo premeniti, minljivo dati in neminljivo za to dobiti. Ako bi vam kdo sedaj v tem trenutku zlatov ponudil edino proti temu, da mu za-nje kuprega denarja, enako peznega, daste, ali ne bi hoteli te tako dobre menje storiti, ter ali ne bi tistega, ki bi vas od tega hotel odverniti, imeli za bedaka in slabega svetovalca? Vendar pa bi še le posvetno rudo za drugo nižje cene zamenili. Jezus Kristus pa, naš Bog, daje to, kar se mu v dar prinaša, stotero nazaj, pa še verhu tega večno življenje.“

Na te besede jih je 400 ajdov keršansko vero prevzelo. Zatorej pokliče Almakij Cecilijo pred se in jo sili, naj Jezusa zataji. Pa vse obljube, vse sladke besede, pa tudi vse žuganje in ojstre besede — vse je zastonj. Almakij pa vendar še hoče Ceciliji prizanesti; zatorej pravi dalje: „Nesrečna ženska, ali ne veš, da so nezmagljivi cesarji oblast čez življenje in smert v moje roke položili? Kako se prederzneš tako prevzetno z menoj govoriti?“ Cecilija: „Kaj drugega je prevzetnost, kaj drugega stanovitnost: prevzetnost kristijani sovražimo. Če ti ni zoperno, še eno resnico slišati, dokažem ti, da si skozi in skozi napéno govoril.“ Almakij: „Govori, bomo videli.“

Cecilija: „Napčno si govoril, rekši, da so ti tvoji vladarji oblast čez življenje in smert zročili. Ti imaš le oblast čez smert; ti moreš tem življenje vzeti, ki ga uživajo, pa tem, ki so mrtvi, ne moreš zopet življenja dati. Govori toraj bolj prav, da so te tvoji cesarji služabnika smerti storili, pa ne več.“ Almakij: „Jenaj s svojo silno prederznostjo, in daruj bogovom“, (pokaže na podobe malikov.) Cecilija: „Zdi se mi, da si ob oči, ker jaz in vsi z zdravimi očmi vidimo, da to, kar ti bogove imenuješ, ni drugega, kakor kamen, les in bron.“ Almakij: „Kot modrijan sem tvoje razžaljenja poterpel, pa razžaljenja bogov ne prenašam.“ Cecilija: „Odkar si usta odperl, nisi ne ene besede govoril, da ne bi ti bila njene krivičnosti, nespameti in praznote dokazala, in sedaj sem ti še rekla, da si ob oči prišel. Če hočeš, svetujem ti to-le: Stegni svojo roko in zgrabi; čutil bodeš, ako s pogledom ne spoznavaš, da je zgolj kamen in sicer brez koristi. Take kamnene podobe so najboljše za v peč, da se apno iz njih žge. Ne morejo niti sebe pred plameni obvarovati, niti tebe iz njih oteti. Le Kristus sam otme smerti in zamore celo iz ognja rešiti.“ —

Te njene besede so bile poslednje; Almakij jo vkaže na njen dom zapeljati in jo brez hrupa umoriti. Najprej so jo rabeljni hotli v soparni sobi zadušiti. Cecilija pa ostane živa in zdrava. Rabelj zadobi povelje, naj jej glavo odseka, trikrat mahne, glava pa vendar ne odleti. Celih tri dni Cecilija vsa razsekana še živi; kristijani se okoli nje gnetijo in njeno kri v rute nabirajo. Mertvo položijo v zaboj cipresnega lesa in blizo Valerijana in Tiburcija pokopljejo.

3. Tako je sv. Cecilija Bogu darovala svoje življenje. Alite, da vsi občudujete to serčno in stanovitno devico? Pa samo občudovati jo, je še premalo, — posnemati jo je treba. Sv. Avgustin pravi: „Prazniki, v katerih mučence častimo, nas opominjajo, naj jih posnemamo; naj nam ni pretežavno tiste posnemati, ktere častiti nas veseli.“ Kaj pa neki zamoremo Bogu darovati? Poslušaj, ljubi moj kristjan! vsak den te kliče mili zvonov glas v cerkev k najsvetejši daritvi. Kolikorkolikrat le premoreš, napravi se in hiti k sv. maši in daruj nebeškemu Očetu njegovega Sina, nad katerim svoje dopadanje ima. — Glej, ljubi kristjan! vsak den ti donaša svojo butaro, svoje delo in opravilo, svoje težave in nadloge. Prenašaj vse križe voljno in mirno, spolnuj zvesto svoje dolžnosti, — daruj vse to nebeškemu Očetu, naj vse to blagovoljno prejme za pokoro tvojih grehov in na rajtingo večnega plačila v nebesih. — Pomisli, ljubi moj kristjan! da vsak den vidiš brate in sestre, ki te v božjem imenu prosijo za kak božji dar; bodi jim usmiljenega serca, deli in pomagaj, kolikor premoreš in daruj to Jezusu Kristusu, ki je rekel, „da vse, kar storimo najmanjšemu svojih bratov, smo njemu storili.“ — Naše dni ni sicer treba za Jezusa in njegov nauk, za njegovo sv. cerkev in za božje reči dati premoženja, kri in življenja. Pa vendar je dosti priložnost, za Jezusa kaj darovati.

Koliko jih je tovaršij, v katerih se Jezus in sv. cerkev, papež, škofje in duhovniki pa cerkvene reči zasmehujejo in zmirjajo; — ne zahajaj med nje, odtergaj si to grešno veselje in prinesi Bogu to v dar. — Koliko je časnikov in bukev, ki vse keršansko in sveto z blatom ometujejo in z nogami taptajo, — pusti te časnike in bukve, raztergaj staro navado, po kateri si jih naročeval in podpiral, — pusti jih in daruj ta sveti post Bogu v nebesih. — Po Nemškem, na Laškem, v Švajci in po drugih krajih se katoličanom huda in žalostna godi; pri nas, hvala Bogu! še ni taka; pa nihče ne ve, kaj nam časi še prinesó; resnica je ta, da hudobni, katol. cerkvi sovražni duh napenja vse žile in pritiska na vse strani. Naj pride, kar Bog hoče, ostanimo sv. kat. cerkvi zvesti in stanovitni, prenašajmo voljno in veselo vse britkosti, ki nas zavoljo vere zadevajo, — darujmo vse Bogu v nebesih. Vse to še trohica ni, kar je Jezus storil in daroval za nas, in kar so svetniki in svetnice božje storili in darovali za Boga. Naš klic naj bode: „Vse za Boga, cesarja in domovino.“

Sklep.

Danes stojimo na koncu cerkvenega leta, poslednja nedelja je danes; zopet smo eno leto bližej sodbi, o kateri nam današnje sv. evangelje pripoveduje: Jezus bo prišel soditi in žive mertve, soditi po tem, kar smo storili v svojem kratkem življenji. Sv. Cecilija je Bogu darovala svoje petje, svojo nedolžnost, svoje življenje. Darujmo tudi mi Bogu svoje serce, svoje djanje in nehanje, vse kar imamo in premoremo, potem nam bo tudi Bog dal, kar nam je obljubil: „Pridite, vi izvoljeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od vekomaj.“ Amen.

Pridiga za I. adventno nedeljo. *)

(Adv. časa trojni glas.)

„Povzdignite svoje glave. Kajti vaše odrešenje je blizu.“ Luk. 25, 28.

V v o d.

Staro cerkveno leto je z včerajšnjim dnevom minulo in novo z današno nedeljo se začelo. Še nam po ušesih šumi beseda našega

*) „Slov. Prijatelj“ bo donášal za vse nedelje in praznike celega leta, pridige, katere nam je poslal pred. gosp. Krišt. Kanduth, konzist. svetovavec in župnik lavantinske škofije. Vreda.

Gospoda Jezusa Kristusa, ki smo jo v evangelijskem branji zadnje binkoštné nedelje h koncu slišali: „Nebo in zemlja bota itd.“ kakor da bi s temi besedami zapečatili, kar smo vam v teku celega cerkvenega leta iz sv. evangelja brali in razlagali.

Toda novorojeno cerkveno leto se z ravno taistimi nauki začena, s kterimi je staro nehalo. Drugoč se nam poslednja sodba pred oči postavlja, kedar bo prišel drugikrat Sin Božji pa tudi človekov, ne več kakor pervokrat v otroški pohlevni podobi, ampak z močjo in veličastvom, rajtingo tirjat, kako smo si Njegovo zveličansko delo v prid obračali.

Na ta Njegov drugi prihod pripravljati se, nas sv. adventni čas kliče in sicer s trojnim glasom.

1. Pervi glas je glas žalosti.
2. Drugi glas je glas hrepenenja.
3. Tretji glas je glas veselja. Od tega trojnega glasú hočem vam danes govoriti, — pripravite se!

Razlaga.

1. Pervi glas advent. časa je glas žalosti; žalosti nad storjenim grehom, nad zgubljeno gnado in paradižem, žalosti nad oštrim pokorjenjem, ki je bilo zavoljo tega nad celi človeški rod prišlo in se nam žuga v večno spreobrniti, kakor je pravični Bog že našim prvim staršem napovedal: „Kteri den bota jedla od tega sadu, ki sem ga vama prepovedal, bota vmerla.“ Celih 4000 let pred Kristusom je ta prežalostni čas terpel in tlačil vbogo človeštvo, ki je takrat živelo.

Razjokani Adam, duše pobožnih očakov, ki so pred peklom odrešenja čakali in bridko zdihovali, vse grozovitnosti starih časov, vriščanje nedolžnih otročičev, ki so jih zaslepljeni malikovavci razbeljenemu maliku Molohu v naročje dajali in duhovni so močno bobnali in ropotali, da ne bi se slišal njih vek, v nebovpijoče krivice, ki so jih doprinašali in vse kervave vojske do danšnjega dne: oj to so taisti tužni glasovi, kteri nam dovolj pričajo, kakšno revo je nesrečni greh nad svet privlekel in da so resnične besede Sir. 40, 1—8. „Veliko težav je vsem ljudem prisojenih in težek jarem leži nad Adamovimi otroci od dne njih rojstva, do dne njih pokopa v mater vseh ljudi . . . od njega, ki sedi na čestljivem sedežu, do tega, ki je v prah in pepel ponižan, od njega, ki je oblečen v višnjevo oblačilo in nosi krono, do tega, ki je pokrit s hodnikom . . . Tako se godi vsemu mesu od človeka do živine; grešnika pa sedmero zadeva.“ —

Ljubi moji! Mar nimamo mi enako toževati in žalovati? Kaj ne težijo nas naši grehi kakor mlianski kamen in nam protijo strašno pogubo? To žalovanje, toda nam v zveličanje, nam oznanuje sv. adventni čas, da po podobi starega, 4000 letnega časa bi premišljevali

in si k sercu jemali svoj grešni, prenesrečni stan in objokovali storjene grehe svoje, pa tudi pokoro delali za nje, s postom, z molitvijo in z drugimi Bogu dopadljivimi deli. Cela zuuajna natora nas k temu opominja in nekako nagiblje. Kratki dni nam kažejo, da nam je zavoljo greha gnada božja prikrajšana in solnce milosti božje se nam skriva; dolge noči pa, da žalostna dušna noč nad nami leži in nas vse zavija. Mraz, oterpnjena zemlja, kako je žalibog! naše serce merzlo za božjo ljubezen in v nespokornosti oterpnelo in mertvo, mertvo za Boga, za dušno zveličanje svoje, za sv. nebesa. Čedalje bolj ljubo solnce pojemlje noter do sv. Tomaža, kedar najnižje stoji in nam žalosten konec grešnikov v večni temi naznanja. Ali tukaj se nam zglati sveti Janez kerstnik, da budi nas iz grešne smerti rekoč: Mat. 3, 3. „Pripravite pot Gospodov; ravne storite njegove stezde“, naj bi se mi s takimi nauki zdramili in spametovali in na duši oživeli. Čujte, kar ljubi Jezus pravi Mat. 9, 17: „Novega vina ne devajte v stare mehove, sicer mehovi počijo in vino izteče, in mehovi konec vzamejo. Temuč novo vino devajte v nove mehove in oboje se ohrani.“ S temi besedami nas uči, naj bi v tem novem cerkvenem letu, ki smo ga danes z božjo gnado nastopili, na novo se prerodili, da ne bi starih grehov in hudih navad v taisto vzeli seboj, ampak s pokoro popravili in omili, kar smo z grehom ogerdili. Povem vam, ako bomo to storili, v tem sv. advent. času sv. zakramente vredno prejeli in se tako pripravljali na Gospodov prihod, potem nam bo sv. božični praznik naj slajšega veselja den, tudi nam bo veljalo: „Vse meso bo vidilo zveličanje božje.“ — Oj da bi te sv. želje vedno v naših srcih gorele, da bi tako deležni postali rojstva Kristusovega! Od tega pa v drugem delu.

2. Iz globočine dušne revščine in nadloge, v kateri je stari svet tičal, se čujejo pa tudi mili glasovi hrepenenja po rešenju in to je adventnega časa drugi glas. Naj vam le nekaj teh glasov naznamim. Iz. 16, 1: „Pošlji, Gospod, jagnje, gospodovavca zemlje iz Petre v puščavi k hribu sionske hčere;“ 62, 1: „Ne bom dal pokoja, dokler ne pride njegov pravični kakor svetloba in ne sveti njegov zveličar kakor svetilnica;“ 64, 1: „O da bi prederl nebesa in doli stopil!“ — Kako sploh razširjeno bilo je, ne le pri izvoljenih dušah, kakor so preroki bili, temuč tudi med prostim Judovskim ljudstvom, čakanje Mesija, naj se iz tega presodi, da se je od vsakega pobožnega reklo: „on čaka kraljestva božjega“ — „upanja Izraelskega ljudstva.“ Naj nam bo brumni starec Simeon namesto vseh, kateri, mladega Jezuska v naročji, veselo izklikne Luk. 2, 31: „Zdaj spustiš svojega hlapcu o Gospod po svoji besedi v miru!“

Še celo ajdje, kar jih je bilo bolj pametnih, so take želje po učniku imeli, ki bi naj iz nebes prišel in jih učil, prav živeti in srečnim biti. — Mi pa, ljubi moji! ki smo v keršanski veri rojeni in vemo, da to naše upanje ni prazno, ker nas sv. vera uči, da se je ta nebeški Učenik, Odrešenik in Zveličar naš že davno rodil, mi

bi se nemarno zadržali, še nobenih želj bi ne imeli po Njem? po Njem, pravim, po katerem so blagoslovljeni vsi rodovi, ki je zveličansko delo našega odrešenja že davno doveršil in zdaj le čaka, naj bi mi prav hrepeneče segali po sadu Njegovega zaslužnja, Njegovega rešnjega terpljenja! Obudujmo toraj, redimo v sebi prav močno, prav živo hrepenenje po Njem, našem Zveličarju, kličimo k Njemu iz dna svojega serca: „O moj Jezus! pridi k nam, ponižaj se k nam, kateri smo Te čeravno nevredni, pa toliko potrebni!“ Po izgledu sv. Petra bi mogli pač reči: „Gospod! beži od mene, ker sem grešen človek. Ali rajši naj tista dva učenca posnemajmo, v Emaus gredoča, katera Ga prijazno in gostoljubno vabita: „Gospod! ostani z nami, da se noč v naših dušah ne stori, ampak Tvoje ljubezni in pričujočnosti beli den nam vedno sije.“ Ginljivo je branje od mladega Tobija, ko se je bil na ptuje podal, in ni ga bilo dolgo nazaj; kako sta njegov oče in mati žalovala in zdihovala po njem Tob. 10, 7: „Ona se ni dala nikakor potolažiti, temuč je vsak dan ven tekla, ter je okrog gledala in vse pota obhodila, kjer je bilo upanje, da bi utegnil nazaj priti, da bi ga, ako bi mogoče bilo, od deleč vidila.“ 11, 6. „Od deleč ga je zagledala in zdajci spoznala svojega dohajočega sina in je tekla in povedala svojemu možu: Glej, tvoj sin pride . . . in ko je bil zaželjeni sin vsaj enkrat priromal, je njegov slepi oče vstal in je jel teči, pa se je z nogami spotikoval; in ko je podal roko hlapcu, je svojemu sinu nasproti hitel in ga je sprejel in poljubil on in njegova žena, in oba sta jela od veselja jokati.“

O da bi tudi nas enake želje po Kristusu prehajale. Resnično vam povem: Ne mogel bi se On premagati, da ne bi se spustil k naši niskosti. Zato je On ravno svoj prihod na ta revni svet tako dolgo odlagal, naj bi ljudje bolj živo občutili, kako dobra in potrebna nam je Njegova pomoč, in naj bi dobro pripravljene serca Mu naproti prinesli. In to je ravno namen adventnega časa in nja drugi glas, glas sv. hrepenenja, za katerim se bo tretji glas slišal, glas veselja.

3. Res je adventni čas, čas žalosti; pa v žalost se že meša veselo upanje in pričakovanje, posebno za nas kristjane, katerim je Zveličar že rojen, da bi le mi Njemu pot naravnali v naše serca. Kako že svitne ssv. meše, ki se bojo zdaj obhajale, razveselijo vsakega kristjana pobožno serce! Naj si bo ravno zunej noč in tema, v cerkvi je vse razsvitljeno; lepa podoba, da nam le v katoliški cerkvi prava luč sveti, ker v njej se taisti nahaja, ki se sam imenuje luč tega sveta. Gen. 45, 25—28: „In so se vzdignili iz Egipta in so prišli v Kanansko deželo k svojemu Očetu Jakobu. Ter so mu povedali, rekoč: Jožef, tvoj sin živi in on gospoduje čez vso egiptovsko deželo. Ko je Jakop to slišal, mu je bilo, kakor da bi se bil iz terdega spanja prebudil; vendar jim ni verjel. Oni so mu pripovedovali vse zaporedoma. In ko je vidil voze in

vse, kar je bil poslal, je njegov duh oživel, in je djal: „Dosti mi je, da le še moj sin Jožef živi; šel bom, da ga vidim, preden umerjem.“ Tako naj se tudi mi veselimo prihoda Zveličarjevega in Ga pozdravljajmo z hvaležnim glasom, kakor nas sveta mati katoliška cerkev uči. Bolj ko se božičnim praznikom bližamo, gorečnejši tudi njeno poželjenje po božjem Odrešeniku narašča in se v njenih napevih k cerkvenim molitvam prav živo razodeva. Zadnji teden pred božičem k večernicam dan na dan v naj gorkejših zdihljajih prosi. In kedar se že božični praznik napoveduje — že ne more cerkev nazaj držati veselja, in prepeva in moli tako, da se v vseh pesmih in molitvah prelepo kaže veselje, ktereга sv. katoliška cerkev vživlja nad tem, da se je rodil naš Odrešenik in Zveličar Jezus Kristus.

To je tedaj tretji glas adventnega časa, glas veselja, ki ga nam je že oznanoval rožne Device Marije spočetja veseli praznik, da bode, ker je spočeta zgodnja denica in juterna zarja našega zveličanja, da bode kmalo tudi solnce pravičnosti vzhajalo in svitli den napočil. Toda tega veselja bomo le deležni, ako adventni čas vredno obračamo k svojemu očiščenju in poboljšanju; kateri pa v svojih grehah pogreznjeni ostanejo, oni bojo božične praznike le po mesu obhajali, ne pa v duhu, ker Zveličarja k njim ne bo. Pač pa jim velja beseda sv. Janeza: „On je prišel v to svoje, ali Njegovi Ga niso sprejeli.“ Oj kako žalostno bi to bilo! Tedaj bi bil božični praznik pač namesti dan veselja za nje, le dan pravičnega očitanja, da so čas gnade zamudili in sv. adventa trojni glas preslišali.

Sklep.

Ljubi moji! Kamurkoli se ogledujemo, bodi si po zunajni natori, katera nam zdaj svoje nemilo obličje kaže, bodisi v stare pretekke čase nazaj, kateri nam greh in nja nesrečne nasledke pred oči stavijo, ali pa v naše lastno serce, katero nas toži pred živim Bogom; povsodi vidimo in se prepričamo, da za zdaj še prebivamo v deželi pregnanstva, v dolini pokore in bridkih solz. Naj bi si le to žalost v svoj duhovni prid obračali in tako prej ali slej zveličali duše svoje. Toda zaupajmo! Saj nas sv. adventni čas k temu spodbuja; ta čas toliko pomenja, kakor prihod, prihod taistega, v katerem so vse dobrote nebes zapopadene. Pa ne le zaupajmo, svoje roke stegujmo po Njem, nasproti Mu hitimo, da Ga bo veselilo priti k nam in nas bo k sv. božiču s sv. veseljem napolnil in bo naše veselje popolnoma. Amen.

Pridiga za II. adventno nedeljo.

(Nestanovitnost je nevarna, — bodimo stanovitni.)

„Koga ste šli v puščavo gledat? terst,
od vetra majani. Mat. 11, 7.

V v o d.

Sv. Janez kerstnik, predhodnik Kristusov, je bil od kralja Herodeža v ječo zapert, ker mu je preojstro njegovo prešestovanje očital. Iz ječe pošlje po današnjem sv. evangelju dva svojih učencev, kateri so še vedno njega za Mesija imeli, k Jezusu, naj se sama prepričata, da ga ni drugega Odrešenika, ko On; na njegovo besedo „slepi spregledujejo, broma hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi preslišujejo in mrtvi vstajrjo.“

Po odhodu teh dveh Janezovih učencev čujte, kako začne večna resnica Janeza hvaliti in poviševati: „Koga ste šli v puščavo gledat? terst od vetra majani. Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte! kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah. Ali koga ste šli gledat? preroka? Prav, povem vam, še več kakor preroka. Zakaj ta je, od ktere ga je pisano: Glej! jaz pošljem svojega angelja pred tvojim obličjem, kateri bo pred teboj pot pripravljaj.“ Tako je Jezus pohvalil Janeza, ki ni bil kakor terst, ki ga vsak vetrič maja, on je močen hrast ali dob, stanoviten, da ga ne hvala ne graja človeška premotiti ne more. Oj da bi to tudi od nas veljalo! Da ne bi bili tako nestanovitni tudi v svojih dobrih sklepih. Zatorajvam hočem danes od stanovitnosti govoriti in vam

1. pokazati, kako nevarna je nestanovitnost in
 2. kaj nas naj nagiblje, da naj smo stanovitni.
- Poslušajte!

Razlaga.

1. Vselej me neka otožnost obide, kedarkoli v sv. pismu stare zaveze zgodovino dveh judovskih kraljev, Savla in Salomona, berem. Kako dobro sta obadva začela! Savl, ko je bil od ljudstva za kralja izvoljen, se je skril doma iz same ponižnosti, tako da so ga mogli skoraj silama venkaj peljati in za kralja postaviti. In ko so ga nekateri zaničevali, delal se je, kakor da bi ne slišal. Kedar je pa kmalo potem sovražne Amonitarje premagal, in je htelo ljudstvo Savlove zaničevavce pobiti, prosil je še sam za nje, da se jim prizanese; in se je močno veselil z vsem Izraelom. Zdaj pa pogledjte, kakšen konec je storil! Sama nehvaležnost in nevoščljivost ga je

proti Davidu, tako da ga do kervavega preganja in vmoriti išče. Pravega Boga zapusti in se pri vedeževavki posvetuje, kaj ga še čaka? V vojski z Filistejci se je zadnjič, ko jim ni več mogel vbežati, na svoj lastni meč nasadil in tako svojo nesrečno dušo izdihnil. Dobro je začel, slabo končal. Savl živo poterdjuje resnico, od aposteljna Pavla izrečeno: „Kdor meni, da stoji, naj gleda, da ne pade.“ —

In kaj vse hvalevrednega nam sv. pismo od Salomona. Davidovega sina pripoveduje, ko je Izraeljsko kraljevanje nastopil, kako je bil moder, da mu ni bilo para daleč okrog, pa tudi v pobožnosti ne, ker je bil vnet za čast Gospodovo, da malo Judovskih kraljev tako; sozidal je veličastni tempelj v Jeruzalemu in ga posvetil v službo Gospodovo, hodil je po vseh potih svojega očeta Davida, ki je bil mož po volji božji in ljubljenec Njegov. Zdaj pa čujte, kar sv. pismo od konca njegovega življenja pravi. III. Kralj. 11, 1.: „Kralj Salomon se je zaljubil v veliko ptujih žen... in ko je bil star, bilo je njegovo serce sprideno po ženah, da je hodil s ptujimi bogovi; in njegovo serce ni bilo popolnoma z Gospodom, svojim Bogom, kakor serce Davida, njegovega očeta... Salomon je delal, kar ni bilo prav pred Gospodom in ni dopolnil, da bi bil hodil za Gospodom kakor David, njegov oče.“ Kakor cerkveni učeniki mislijo, je celo dvomljivo, ali je še Salomon pred smertjo pokoro delal in tako med izvoljene božje prišel ali ne? Glejte drugoč: „Lep začetek, slab, nesrečen konec.“

Ali kaj naj še le rečem od nesrečnega Judeža Iskariota! Učenec Gospodov in v Njegovo družbo sprejet je tri leta z Njim hodil, poslušal Njegov zveličanski nauk, še za enega izmed dvanajst apostolov, stebrov cerkve Kristusove, izvoljen bil, brez dvombe tudi z drugimi vred po Jezusovem naročilu po Judovskem sv. evangelje oznanoval in čudeže delal; in vendar kako strašno je zabredel! Vkljub vsemu preljubeznjivemu opominovanju in posvarjenju se je Judež sovražnikom pridružil in Jezusa izdal in se sam obesil: „Sel je na svoj kraj,“ ker je odstopil od pravega pota: namesti da bi z drugimi aposteljni v nebesih kraljeval, v peklu gori. Toda kaj bi v daljnih krajih in v preteklih časih izgledov iskal, kako da so ljudje nestanovitni! Žalibog tudi med nami jih le preveč nahajamo. Zares serce mora človeka boleti, ko vidi, kako omahljivi, kako plašljivi, kako nezanesljivi so sedajni kristjani! Dokler se jim še vse po volji godi, dokler niso od kake strani skušani in zavoljo pravice nadlegovani, še hočejo kristjani biti. Ali berž ko jim križema gre, padejo in se v zopernike spreveržejo, podobni so goljufnim prijateljem, kateri se le prijazne kažejo, dokler solnce jasno sije, ob času hude ure pa se skrijejo.

Posebno današnji dan, ko jih je toliko krivih prerokov se razšlo po svetu, nevedne glave premotit in duše prevračati; o! koliko svojih otrok mati katoliška cerkev objokuje, kateri so se jej odpo-

vedali in se zdaj vojskujejo zoper njo, ki jih je za nebesa rodila in na svojem maternem naročju redila! Sedajni čas posebno velja, kar je Kristus božji Sin napovedal Mat. 24, 9: „Potlej vas bodo izdajali v britkost, in vas bodo morili; in bote sovraženi od vseh narodov zavoljo mojega imena. In takrat se jih bo veliko pohujšalo in se bodo med seboj izdajali in med seboj sovražili. In veliko krivih prerokov bo vstalo in jih bodo veliko zapeljali. In ker bo hudobija obilno rastla, omerznila bo ljubezen pri mnogih. Kdor pa bo stanovitven do konca, bo zveličan.“ Tako tedaj: „Stojte v Gospodu, preljubi!“ vas prosim s sv. apostelnom, kakor sem vas že tolikokrat prosil, stojte nepremakljivi kakor vojska Gospodova, da vas sedajni spačeni svet po svoji zvijači ne zaleze in ob nebeško krono ne pripravi!

2. Na kratko naj vam še razložim, kaj nas naj k stanovitnosti nagiblje?

a) Strah pred božjo zamerom, katera je tem večja, ker odpadek zamečevanje taistih neprecenljivih gnad v sebi zapopada, ki ti jih je ljubeznjivi Bog dosihdob dodelil, da si zamogel v dobrem obstati in veselo napredovati. Zdaj pa ti sam delo milosti božje razdereš in vse prizadevanje božje za zveličanje tvoje duše v nič devaš in Bog ne bi se po pravici razserdil nad teboj? Oj kako se ti je bati, da si božjo jezo na glavo nakoplješ po besedah sv. Pavla Hebr. 6, 4: „Kteri so enkrat razsvetljeni bili, tudi okusili nebeški dar in se vdeležili sv. Duha, okusili pa tudi dobro božjo besedo in moči prihodnjega sveta, in so odpadli: takim je nemogoče, da bi se zopet ponovili k spreobrnjenju, oni, kateri zopet križajo sami sebi Sinu božjega in zasramujejo.“ In Modri v svojih pregovorih pravi (6, 12.): „Odpadnik ni nič prida človek, hodi s spačenimi ustmi; z očmi miga, z ного terka, s perstom govori, z hudobnim srcem si hudo zmišlja in vsak čas prepri seje. Nad tacega bo nanagloma prišel njegov pogin in hitro bo zatert, da ne bo več zdravila zanj.“

b) Pa ne le božja jeza naj nas straši odstopiti, tudi lastna zguba in škoda, ki si jo s tem napravimo. Ne le da zaslužek tega zgubiš, kar si do te dobe dobrega storil; toliko sv. molitve, toliko posta in premagovanja samega sebe, toliko drugih zveličavnih del, ki si jih bil doprinesel, vse to je na enkrat pokončano, izbrisano iz bukev življenja. Tako namreč govori Bog pri svojem preroku Ezech. 18, 24: „Če se pravični od svoje pravice odverne, in počenja hudobijo po vseh gnusobah, ktere je hudobni navajen delati, ali bo mar živel? Vse njegove pravične dela, ktere je storil, bodo pozabljene; v svoji spačenosti, v ktero se je spačil, in v svojem grehu, s katerim je grešil, v njima bo umerl.“ Verh tega pa tudi odpadnik, naj bi se ravno drugoč zmodril, sila si je že delo svojega zveličanja obtežil, težko, težko ga bo stalo, najti zopet pravo stezdo, od ktere je zašel na krive pota; in še enkrat bolj se bo moral truditi, da je drugoč ne zgreši. Koliko modrejši je, po potu, ki si ga

za pravega spoznal in enkrat nastopil, serčno in krepko hoditi naprej, ne se ogledovaje ne na levo ne na desno, naj nas na eni strani peklenške pošasti strašijo, na drugi grešne šeme vabijo in mikajo. Nekdo je v prikazni vidil nebeško lestvico, z nožni in drugim ojštrim orožjem vso nataktnjeno. Ali rečeno mu je bilo: „Le stopi na lestvico, nikar se ne boj; vse te strahote so le videzne in te ranile ne bodo.“ In to je:

c) Kar nas naj oserčuje, da je nebeško delo deloma lahko, deloma pa kratko. Ko bi nam bilo kakih 1000 let ali pa še dalje v enomer delati in vojskovati se, to bi nas znalo splašiti in od dela odvrčati. Tako pa nam sv. Pavl kliče: „Bratje! čas je kratek.“ Znabiti si že pri kraju, znabiti le še nekaj stopinj proč od nebeškega cilja. In to bi ti bilo pretežavno, še ta časek prebiti? Pa naj si bo tudi, da še imaš več let pred seboj, kaj je to proti večnosti? Kaj je tvoje delo proti neizmernemu, neskončnemu plačilu, ktero te čaka?

d) Ja to je ravno, kar nas mora najbolj spodbujati, da bomo stanovitni v vsem dobrem, v vojski zoper greh v službi Gospodovi, v doprinašanji tega, to nam naše zveličanje veljeva. Koliko se mora vbogi delavec pehati in truditi, da si kake krajcarje na den zasluži. Nam pa je obljubljeno za vsak naj manjši trud plačilo, ki se z nobenimi besedami dopovedati ne da. In bi se pri tem pomišlali? se obotavljali?

Sklep.

V življenji svetnikov in svetnic božjih, in sicer od štirideset mučencev se bere: I. zv. 351 str. Žalosten konec Kristusovega nezvestega vojščaka, ki je bil že toliko za Kristusa prestal, pa na zadnje Ga vendar zatajil in iz ljubezni do tega minljivega življenja sam sebe v veliko pogubo pahnil. Oj kako nas živo spominja, da ni še dosti dobro začet, ako pa srečnega konca ni. Kako mora tega vojščaka zdaj v večnosti gristi, ki je tako blizo sv. nebes vendar jih za vselej zapravlil in zdaj namesti da bi se veselil s svojimi tovarši, le večno terpi! Glejte resnico: Kdor do konca stanovit enostane, bo zveličan. Naj nam bo naš nebeški Gospod in Učenik v izgled, kateri je bil pokoren noter do smerti, da tudi mi enkrat v smertni uri z Njim vred lahko izkličemo: „Oče! dopolnjeno je.“ Amen.

Na čist. spočetja Marije device god.

(Od gerdobe nečistosti.)

„Angelj božji je bil poslan v mesto Nacaret k devici zaročeni možu, in ime device je bilo Marija.“

Luk. 1, 26—27.

V v o d.

Bodi mi pozdravljen, današnji sv. praznik, ki si nam kakor jutérna zarja zasvetil, da oznanuješ nam ljubo solnce Jezusa, solnce resnice in pravičnosti, ki je razgnalo žalostne temè nevednosti in greha, pa nam svitli den spoznanja božjega in zveličanskega življenja napeljalo. „Zares ta je den od Boga storjen; pridite in veselite se ga!“ ps. 117, 23. Zato tudi sv. cerkev, akoravno je za adventni čas le plava ali modra barva zapovedana, na današnji praznik belo t. j. znamenje veselja dopusti, naj bi se vsi kristjanje danes radovali nad začetkom zveličanja, ki se je v neomadežanem spočetji Marijnem zgodil.

Bela barva, ki se danes v katoliški cerkvi rabi, nam pa še kaj drugega pomenja, belo čistost namreč, sv. nedolžnost, ktere naj svetlejša zvezda nam je mila zgodnja danica Marija. Na vseučilišču v Parizu na Francoskem so svoje dni viši duhovni učeniki posebno veliko plačilo taistemu odločili, ki bi najlepšo hvalno pridigo na čast Mariji Devici zložil. Eden za drugim govorniki na leco ali kancelj stopijo, eden lepši od drugega govori, vidilo se je, da človeškemu jeziku besed primankuje, hvalo Marijino vredno izreči. Na zadnje pride še eden nepoznan, eno roko na usto derži, z drugo pa kos bele in čiste soli na belim traku ali vezilu, potem tiho odide, s čemur je hotel naznaniti, da od Devica Marije in čistega spočetja njenega je najmodrejši molčati, ker te skrivnosti nihče ni kos dopovedati, ne tudi preblazene Device dosti dohvaliti, tem bolj pa se spodobi s čistim življenjem jo hvaliti, ker taka hvala jej je naj prijetnejša, drajša od vseh še tako lepih in veličastnih besed. Da bi se ta hvala Marijina v djanji spolnila, ne mislim se prečisti Devici zameriti, ako danes od nečistosti govorim, in vam njeno gerdobo dokažem, da bi vas toliko bolj od nje odstrašil in k čistemu življenju napeljeval. Jez pravim:

1. Nečistost je ljudem, pa tudi
2. Bogu zoperna, in
3. sama na sebi gerda.

Da bi vi to spoznali, naj nam sv. Devica brez madeža spočeta in mati Marija potrebno luč od Boga sprosi, naj mojim besedam pot poravna v vaše serca in nas uči po svojih neomadeževanih stopinjah hoditi!

Razlaga.

1. Kako ostudna pregreha je nečistost, te že tvoja lastna natora in prepričanje vsega človeštva uči. Zakaj namreč skrivaš pred sam seboj svoje nesramne dela? Zakaj te, ako le količkaj sramožljivosti imaš, zakaj te rudečica oblije, kedar kaj nespodobnega vidiš ali čuješ? Zakaj se, kedar vidiš brezumno živino po živinsko ravnati, nehotoma proč oberneš in neko znotrajno žaljenje se te prime? Od nekaterih posebno čistih in nedolžnih svetnikov se bere, da so omedleli, ako je kdo le kaj nesramnega vpričo njih zinil. Pa naj si tudi nisi svetnik, naj si bodi tudi naj gerši nečistnik, ako pa le še iskrico poštenja imaš in te prašam, ali je nečistost dopuščena, stavim sto na eno da mi rečeš: Nečistost je greh, to mora vsak spoznati, kdor ni od nečistega duha, očeta laži, popolnoma obseden, in že to edino kaže, da je mesena sladnost prepovedana.

„Vsak, kdor hudo dela — pravi Jezus (Jan. 3, 70), — sovravi luč in ne pride na luč, da ne bodo svarjene njegove dela“; in to tudi od nečistosti velja. Naj bi ti bil že do te stopinje nesramnosti dospel, da te pred sam seboj ni sram več, pa pred drugimi te je vendar le sram, dokler še ne spadaš med taiste, od katerih sv. apostol (Fil. 3, 19) jokaje pravi: „da se hvalijo svojih hudobij.“ Kaj, ko bi se od tega sv. mesta tvoje nečiste misli, želje, djanja, glasno razklicale, kako bi ti bilo? Željel bi gotovo, da bi te rajši zemlja požerla in ne bi zamogel začudenih pogledov ljudi sterpeti od same sramote. Uči se iz tega, da pregreha, ktera se med ljudi ne upa, ne more nikakor dobra biti. Zato pa tudi nobena druga se tako rada ne zavija v černo noč, kakor nečistost in nobena se tako ne boji razodeta biti, kakor zopet gerda nečistost. Od tod pridejo laži, hinavščina, krive prisege, še celo vmorstvo bodisi otroka nezakonskega ali pa samega sebe, le da bi svet ne zvedel, kar se je skrivaj grešnega zgodilo. To je pa vendar gotovo znamenje, da je nečistost pregrešna. Greh se skriva; tako so se Adamu in Evi po zavžitem prepovedanem sadu oči odperle in ko sta spoznala, da sta naga, sta spletna figovo listje in si krila naredila, pa sta se tudi skrila pred obličjem Gospodovim med drevje raja. Gen. 3, 7—8. Gospod Bog pa mu reče 2, 11: „Kdo ti je neki povedal, da si nag, razun ker si jedel od drevesa, od katerega sem ti jesti prepovedal.“ Zakaj se tedaj pred sam seboj in pred drugimi sramuješ svoje nečistosti? Zato, ker je po mislih tvojih in po mislih celega človeštva res sramotna pregreha, ki se za pametno stvar božjo, za podobo naj Višega ne spodobi. Le edini pot je človeku

odkazan, po katerem naj si išče spolnjenja svojih mesenih želj, in to je pošten zakon; pa tudi v tem stanu le zavoljo tega, da se rod človeški ohranja in množi, in tudi v zakonu je dosti osramotivnega in dosti nevarnost, da se kje zakonski po nezmerni požljivosti ne pogube: zato pa tudi porodne žene, akoravno zakonske, še očiščnejšo in opominja sv. apostelj Pavel: „Svet naj bo zakon v vseh rečeh in zakonska postelj neomadežana. Zakaj kurbirje in prešestnike bo Bog sodil.“ (Hebr. 13. 4.) Zato pa tudi celi svet se pohujša, ako se zunaj zakona kakošna nespodobnost zgodi; berž ko se nečisto djanje razglasi, vse od kraja svojo nevoljo in žalost na znanje daje in dokler hudobni z rokami ploskajo, ker so tovarša, tovaršico dobili svoje gerdobe, pravični žalujejo, ker je iz njihove svitle rajde zopet eden ali ena odstopila angelji se jočejo, le peklenšek se smeji.

Da pa ne boš mislil, da to le od kristijanov velja, kateri sploh ojustreje sodijo in tedaj tudi nečistost pogubljujejo, čuj, kako so že oslepljeni ajdje sodili v tej reči. Tako na primer se bere od ajdovske Rimljanke Lukrecije, da se je v greh prisiljena sama ob življenje pripravila iz same žalosti in sramote, ktere ni mogla prenašati in je rajši vmerla, ko da bi oskrunjena naprej živela. Seveda samomorstvo po keršanskih zapopadkih ni prav, da! še celo pregrešno je; vendar pa nam to pogumno djanje Lukrecijino dovolj jasno pričuje, kakošnih misli da so neverni Rimljani zastran nečistosti bili. Naj vam le to edino še povem, da so že takrat device bile po podobi naših nun, ktere so se za vse žive dni z obljubo devišstva zavezale. In glejte! Stari ajdovski Rimljani so jih tako v časti imeli, da so jih vsi pozdravljali gredé in če so kakega hudo delca k smerti peljali in ga je takošna posvečena devica na mervaskem potu srečala, bil je pri priči brez kazni spuščen. Gorje pa tudi takošni devici, ako se je pregrešila! Živa je bila pokopana. Spoznajte torej, da se nečistost ne le samo med kristjani, ampak tudi med ajdi za pregreho šteje in se je vedno štela. Lehko bi ti še nekdanje Jude za učenike postavil, kateri so vsako nečistost tako nevsmiljeno kaznovali, da so celo nesramneže kamnjali; toda ti bi pri vsem tem še vtegnil prašati: „Kaj pa, naj tudi celi svet nečistost obsodi, iz tega še ni pričano, da je res gnjusoba. Znabiti pa se ljudi motijo.“ Jez ti pa odgovorim: „Ne le ljudje, ki so zmoti podverženi nečistost studijo, ampak tudi Bog, ki je nar modrejši, in najsvetejši.“

2. Ako je to dognano, da je Bog nečistost prepovedal, potem ne more nobena pametna stvar nad njeno pregrešnostjo več dvomiti ali pa tajiti, da je nečistost velik greh. Zakaj Bog le to prepoveduje, kar Mu je zoperno in Ga žali. Zakaj pa da je nečistost Bogu zoperna in razžaljenje božje, to je prav za prav prederzno prašanje; dosti nam naj bo vedeti, da je temu taka in nikar ne preiskujmo radovedni: zakaj? Božja volja nam mora vodilo vsega

našega djanja biti in manj ko po vzrokih poprašujemo, zakaj da nam je to ali uno prepovedano, boljša in zaslužljiva je naša pokorščina. Kedar pa le že hočeš vedeti, zakaj da je nečistost greh in nam prepovedana, vedi, da vsako nesramno djanje božjemu bitju nasprotuje, ker Bog je čist duh brez telesa, naj čistejši, naj svetejši. Tudi Bog ničesar ne prepoveduje le samo iz svojeglavnosti, kakor bi Njemu veselje delalo, nam butare raznih zapoved nakladati, ki jih mi nositi ne moremo, ampak neskončno modri Bog vselej po naj modrejših namenih ravna. Ako nam je tedaj nečistost prepovedal, mora le ta prepoved sama na sebi naj modrejša biti, ker izvira iz božje volje, mora tedaj meseni greh gerda pošast biti, ki jo Bog naj bolj sovraži. Da je temu res taka, t. j. da je Bog sovražnik vse nečistobe, nam sv. pismo, od sv. Duha spisano, dovolj pričuje. Ozi-rajmo se v starem zakonu, kako se je Bog v njem obnašal, kako govoril? Začnimo pri vesoljnem potopu, ki se je v Noetovi dobi zgodil; in sicer zakaj? Čujte, kako sv. Duh govori: „Ko so se jeli ljudje množiti na zemlji, rekel je Bog: Moj duh ne bo ostal v človeku, ker je meso. In ko je Bog videl, da je hudobija velika na zemlji, in da so vse misli serca le na hudo obrnjene, Mu je bilo žal, da je vstvaril človeka na zemlji in je bil znotrej s serčno žalostjo presunjen. Sklenil je tedaj, človeka potrebiti od zemlje in je ta svoj sklep Noetu razodel rekoč: „Konec vsega mesa je prišel pred Me; napolnjena je zemlja z njih krivico in Jes jih bom pokončal z zemljo vred. Popačena pa je bila vsa zemlja, ker vse meso je bilo spačeno in zavoljo tega je Bog povodenj poslal na zemljo in vse, kar je bilo živega, je konec vzelo.“ (I. Mojz. 6.) „In pokončane so bile vse stvari, ki so se gibale na zemlji in vse, kar diha in živi, je pomerlo.“ Kaj nas pa ta strašni potop uči? Uči nas s svojimi šumečimi valovi, da pravični Bog nad nečistostjo naj večji gnus in stud ima, in da vkljub vsemu prizanašanju na zadnje le ne more sterpeti, kar meseni ljudje na zemlji počenjajo. O da bi ta glasni nauk, ta gromovitni izgled božje pravičnosti pregrešne kosti nečistnikove pretresel in ga Boga se bati učil, ki je vsaki meseni pohotnosti zoperen!

Kaj se je v sledečem času zgodilo v mestih Sodoma in Gomora? Takole Bog od njih govori: „Vpitje iz Sodome in Gomore čedalje večje prihaja in njih hudobija je grozovito velika. In Gospod Bog je deževal na te mesti žveplo in ogenj z nebes in je pokončal te mesta in vso deželo okoli in vse prebivavce in vso zelenjavo po polji.“ (I. Mojz. 18, 20, 19, 24, 25.) Tako je tedaj Bog z gorečimi pismenkami svoj stud in serd nad nečistostjo zapisal in vsemu svetu za vse večne čase v spomin zapustil, da ga ni greha Bogu bolj zopernega od nečistosti. — Naj vam še od Onana Judatovega sina povem (Gen. 38, 10), od katerega sv. pismo pravi, da je ostudno reč doprinesel (ker se je nečisto pregrešil) in pri priči ga je božja roka zadela in je umerl. Ko je pozneje Izraelsko ljudstvo po puščavi ho-

dilo in je nečistovalo z malikovavskimi hčerami, tedaj se je Gospod razserdil in je rekel Mojzesu: „Vzemi vse pervake ljudstva in jih obesi proti solncu na vislece, da se moj serd verne od Izraela. In bilo jih je pokončanih 24.000.“ (IV. Mojz. 25, 1—4. 9.) Tako je tedaj pravični Bog svojo nevoljo nad nesramnostjo očitno naznanil, naj bi se mi vedno spominjali, da pred božjimi očmi ničesar ognusenega obstati ne more, ampak izbrisano bo iz bukev življenja.

Kaj pa naj od Kristusa govorim, ki je sam živi Bog in nam je tedaj od ust do ust sporočil sv. voljo božjo? Ne bom vam razkladal, da je On le od čiste Device spočet in rojen biti hotel in sicer, da ne bi na njegovim imenu kak madež obvisel, v poštenem, čeravno deviškem zakonu svoje matere preblazene Device Marije in svojega rednika sv. Jožefa. Ne bom vam na dalje razkazoval, da On ni med svojimi učenci nobenega nečistnika terpel, akoravno si je tudi izdajavca Judeža pridružil; le tega edinega vam ne morem zamolčati, da On, kolikor koli se je pustil zaničevati in obrekovati, zastran nečistosti še krivega natoľcevanja do sebe ni dopustil; zasramovali so ga, seveda po nedolžnem kot požrešnika in pijanca, kot prijatelja in zaveznika hudičevega in kar je bilo več takih krivic: pa nikjer in nikoli ne beremo, da bi Mu bili tudi naj serditejši sovražniki nečistost očitali; tako Mu je bila ta gerdoba zoperna, da še nje senca ni padla na Njega. Zato so se tudi učenci močno čudili, ko so Ga videli enkrat z neko žensko, Samaritanko na samem govoriti, kar nam drugoč kaže, kako se je On vsega, kar v nečistost napeljuje, skerbno zогibal, akoravno ni v Njegovem presvetem mesu nobene grešne poželjivosti bilo.

Za vsega tega že lahko sodite, kakošen bo Njegov nauk. Veje pa v taistim tako čisti duh, taka svetost, da, kdor se ga zvesto derži, bode bolj angelju ko pa človeku podoben.

Ravno tako učijo tudi apostoli, ki so k Jezusu v šolo hodili in od sv. Duha razsvitljeni bili. Sv. Pavl stavi nečistost med pregrehe, ktere se glasno imenovati ne smejo (Ef. 5, 3) in ktere človeka ob nebesa pripravijo (I. Kor. 6, 10.) (I. Tesal. 4, 7.) Sveti Jakob imenuje prešestnike sovražnike božje (4, 4). Ravno tako sv. Peter verne opominja, da naj se zderžijo mesenih želj, ktere se vojskujejo zoper dušo (I. 2, 11). Od sv. Janeza pa še govorim kar, ker znano vam je vsem, kakošen sovražnik nečistosti je bil ta apostolj. Le samo te besede njegove naj vam služijo v nauk: „Mladenči! ne ljubite tega, kar je na svetu, to je poželjenje oči in poželjenje mesa, kar ni od Boga.“ (I. 2, 16). Mislím, da sem vam dosti dokazal, da je nečistost zoper sv. voljo božjo, tedaj prepovedana, pregrešna, kakor se od sv. čistosti pravi (Modr. 4.), da sploh hvalo ima in je pri Bogi v časti in pri ljudeh, tako se nasproti od nečistosti po resnici terdi, da je vприčo ljudi in še bolj najsvetejšega sramotna pregreha.

3. V tem prepričanju nas pa še bolj poterjuje, ako premislimo, kako zlahtno in častitljivo da je človeško truplo, ktero je posvečena posoda nevmerjoče duše, tempelj sv. Duha, kateri po sv. kerstu s svojo gnado v nas stanuje, živi tabernakelj naj Svetejšega, ki ga v sv. obhajilu tolikokrat prejemljemo; I. Kor. 6, 13. verh tega pa je tudi namenjeno, na sodnji dan veličastno vstati in z dušo sklenjeno se v nebesa prestaviti in tamkaj večno živeti v veseli družbi vseh izvoljenih duhov in same presvete Trojice. In tota, prežlahtna posoda se z nečistostjo omadežuje, osramotuje, potere! Zatorej sveti apostol ves osupnjen Korinčane praša (I. 3, 16): „Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh Božji v vas prebiva? Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.“ In zopet na drugem kraju (6, 18, 15): „Varujte se kurbanja. Vsak greh, ki ga človek doprinese, je zunaj telesa; kdor pa kurba, pregreši se nad svojim lastnim telesom. In ali ne veste, da so vaše telesa udje Kristusovi?“ Že iz tega tedaj lahko sprevi-
dite, kolika pregreha da je nečistost; zatorej pa tudi sv. apostelj to gnjusobo med ajdovske pregrehe šteje; kristjan in nečistnik biti, to se ne strinja in nesramneži na vse večne čase so naj bolj za-
veržene stvari. Nečistnika vse zaničuje, in po pravici! Zakaj ni ga greha, kateri človeka toliko pod živino poniža, da! ga vsega poži-
vini, kakor nečistost. Je napuh angeljska pregreha, nevoščljivost hu-
dičeva, nesramnost živinska. Dokler pa živad le včasih po svojem nagibu poželjuje, nečistnik leto in dan gori nesramnega ognja me-
senih želj. Zatorej kraljevi pesnik toži (48, 21): „Človek, ko je v časti bil, ni pomislil, ampak je enak neumnim živalim postal in jim podoben.“ Nečistnike pa svari (ps. 31, 2. 9): „Ne bodite kakor konj in mezeg, ki pameti nimate.“ Potem se pa k Bogu oberne, rekoč: „Z ujdzo in berzdo ukroti čeljusti, njim ki se k Tebi ne pri-
bližajo“, iz česar se vidi, kako da nesramna pregreha od Boga od-
pelje, in kako da človeka zaničljivega stori. Zato pa tudi nobeden greh človeka toliko ne peče ko nečistost. Naj si se z nezmernostjo pregrešil, ali se krivično razjezil, ali se prevzel ali koga zavidal, ali iz lenobe kako dolžnost zanemaril, tvoja vest je sicer obložena ali še ti teja preneseš. Ako si pa nečisto grešil, gorje tebi! i. t. d. Ako pa tega nad sam sebo obstati nočeš, le na drage poglej. Za-
stonj se nesramni tovarši med seboj norčujejo, zastonj se hvalijo, v globočini svojega serca vendar le eden drugega zaničujejo; podoba božja, njim vtisnjena, pa z nečistostjo gerdo vmazana in poteptana na ves glas vpije in se brani proti meseni sramoti; ia le živinski ljudje, ki so že vsak nebeški glas v sebi zaterli in podobo svojega Boga si iz duše izbrisali, se valjajo po luži nesramni in doprinašajo, kar še ziniti ni prav. Zdaj mi pa reci, da je nečistost kaj nedolž-
nega ali natornega ali celo kaj potrebnega! Tako le neumneži ali pa golufi pravijo.

Ravno zavoljo tega, ker nečistost človeški natori toliko nečasti in telesu njegovemu toliko sramote dela, maščuje se pa tudi natora strašno nad nečistniki. Ne le samo da ta pregreha vso telesno moč polagoma spodjeda in človeka zarano v jamo spravi; obrodi tudi v človeškem telesu take nagnusne bolezni, da še živo gnjiti začne in vse, kar se mu bliža, s svojo strupno sapo okuži; o! Bog nas varuj pregrehe, ktera tako strašne sledi za seboj zapusti!

Sklep.

Mislim, da ste se dovolj prepričali, kakošna sramotna, od Boga in ljudi obsojena pregreha da je nečistost. Vsi poštenjaki, kristjanje in ajdje, to obsodbo podpišejo, in večni Bog v nebesih jo lastnoročno poterdi, in to naj nam dosti bo. Kar Bog, večna Modrost, Resnica in Svetost prepove, ne more drugače, ko hudo in pregrešno biti. To te pa naverh tudi lastna natora, visoka čast človeške duše in trupla uči, kar oboje nečistost ob spodobno čast in vrednost spravi in človeka poživini. O da bi zdaj imel gromov glas in 1000 jezikov, da bi klicati zamogel in nečistnike iz smertnega spanja zbuditi: „Čujte in si zapomnite, da nečistost je greh, naj si tudi vaša mesena modrost vam drugo trobi in vam vašo gerdobo v naj lepši obleki kaže.“ Vidim trojne duše pred sebo. Pervi takošne, ki so svoje dni nesramno živeli in zdaj jim še le na misel hodi, kaj so si napravili. Tem rečem: „Žalujte nad grehi svoje mladosti in se pokorite, potem pa potolaženi bote, ker božje usmiljenje je brez konca in kraja.“ Vidim pa tudi takošne pred seboj, ki še zdaj v nesramno železje zakovani se gerdo z drugim spolom vlačijo v strašno žaljenje božje in pohujšanje sveta. Tem pravim: „Vstavite svoje nevarne, pregrešne stopinje, očedite se duhovske nesnage, s katero ste se oblatili in zana-prej varniše hodite, da se ne bote zopet ogerdili.“ Vidim pa zadnjič prelepe nedolžne dušice pred seboj, veselje in čast katoliške matere cerkve, angelje z mesom obdane, sestrice Jezusove in Marijine, ktera je brez madeža porodila, devica pred rojstvom Jezusovim in po tajistem. Tem izvoljenim dušam pa pravim: „Varujte se nesramnosti bolj kakor strupene kače, bežite pred prvo pregrešno stopinjo, zогiblјute se grešnih priložnost, vojskujte se zoper skušnjave, da si svoj deviški venec noter do sive starosti in hladnega groba zelenega ohranite. Nedolžnost sicer po zankah hodi, ali angelj varh jo vodi. Mi vsi pa storimo danes terden sklep, ki ga v rožni venec spletenega k Marijinim nogam položimo na današnji god, ko na njen duhovski rojstni den: Mariji brezmadežni na čast se hočem nečistosti tvegati, čistega telesa in serca Bogu služiti in Mariji dopasti; da bomo tudi z Marijo vred Boga gledali večno lepoto, in ga uživali, večno dobroto. Amen.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

(Čemu je kvaterni post?)

„Jaz sem glas vpijočega v puščavi:
Pripravite pot Gospodov!“

Jan. 1, 23.

V v o d.

Zares občudovanja vreden mož, sv. Janez, kateri po pričevanju denešnjega sv. evangelja vse še tako častivne imena, ki se mu ponujajo, tako serčno odbija! Imeli so ga zavoljo njegove svetosti že celo za Mesija Samega ali Kristusa. On jim pa odverne na njih vprašanje: „Jes nisem Kristus, tudi ne Elija ali kak prerok, temuč le glas vpijočega v puščavi.“ S temi svojimi preponižnimi besedami je osramotil vse prevzetneže in napuhneže vseh časov in krajev, kateri se črez same sebe in druge prevzdigujejo in želijo za več kaj veljati, kakor so. Kazal je sv. Janez s tem svojim obnašanjem, da on na trdni podlagi ponižnosti stoji in da ga nobeden veter človeškega hvaljenja zmajiti ne more.

Sv. Janez pa ni bil samo le ponižen in stanoviten, bil je tudi mož ojstrega življenja in svetega posta. „Oblačilo je imel iz kameljnih dlak, in usnjat pas okoli svojega ledja; njegova jed pa je bila: kobilice in divji med.“ Da se pokorimo in postimo, in se tako na sv. božične praznike vredno pripravljamo, zato je postavljen sv. adventni čas. V ta namen je sv. cerkev postne dni tako vravnala, da vselej v adventni čas pade kvaterni teden in post. Oh da bi se tudi mi v sv. adventnem času po volji in namenu sv. cerkve obnašali in ravnali, pa se prav spokorili in postili! Ravno prihodnji teden je kvaterni teden; zato rej hočem jaz danes od kvaternih postov govoriti in vam pokazati: Zakaj da je kvaterni post od sv. cerkve postavljen? Začnem v imeni božjem; pripravite se!

Razlaga.

Že sv. Avguštín, ki je drugo polovico četrtega stoletja za škofa na Afrikanskem živel, govori od kvaternih postov kot neke pobožne šege Rimske cerkve in papež Leo Veliki ta post za apostoljsko izročilo terdi in kakor se je keršansko ljudstvo te dni telesno postilo, tako ga je on po duhovsko z božjo besedo nahranil. Kako nas že mora to nagibati, da kvaterni post v časti imamo, ker

je od samih apostolov postavljen in mi se s tem za ude taiste cerkve spoznamo, ki je na temelj apostolov zidana, ki ni le naukov in vere apostolov, temuč je tudi marsiktere druge šege in naredbe apostolov 1800 let zvesto ohranila. Kaka nemarnost tedaj, tako sveto, starodavno navado opuščati ali celo zaničevati, kakor se žalibog! današnji den med nami imenak kristjani godi. Pridejo v mesto, v kako kerčmo, kjer vse okoli mize meso je, da si je ravno kvatern den — glej! že oni tudi po meso sežejo in sv. cerkveno postavo prelomijo. Bojijo se namreč, da bi jih drugi za norca ne imeli, ako bi se posta deržali, pa ne porajtajo, da je boljši, ljudem v smeh biti kakor živemu Bogu v roke pasti; tudi jim se bo godilo, kakor Izraelcem v puščavi, ki se jim je nad mano, nebeško jedjo, gabilo in so godernjali zoper Boga in Mojzesa, rekoč: IV. Mojz. 11, 6. 31—33: „Naša duša je suha, naše oči ne vidijo družega kakor mano In prišel je veter Gospoda in je vzdignil prepelice, ter jih je prinesel črez morje, in jih je usul na šotorišče Ljudstvo je tedaj hodilo in nabiralo prepelice Še je bilo meso med njih zobmi in te jedi še ni zmanjkalo, in glej! serd Gospodov se je vnel nad ljudstvom ter ga je vdaril s silno veliko morijo In imenoval se je tisti kraj pokop poželjivosti!“

Poglejmo si zdaj prevažne namene kvaternih postov!

a) Namen je: da kristjani vsaki del cerkvenega leta s postom nekterih dni Bogu posvetijo in se s pokoro očistijo. Sv. Leo papež namreč piše: „Človek po svoji slabosti pri raztresočem vsakdajnem življenji pomalem od prave gorečnosti henja, oživljajočega duha božjega čedalje bolj zgublja, da zadnjič v neko duhovsko lenobo in dremoto zabrede, vsled ktere pregreške in zamude doprinaša, ki jih v svoji neskerbnosti še zapaziti ni kos; ja ker se tudi na duši naj gorečnejšega, dasiravno svojo dušno obleko velikih grešnih madežev čisto ohrani, vendar še po tem pozemeljskem potovanji sčasoma nekaj prahu na nogah nabere, ki se ga mora očistiti.“ Zato je postavila sv. cerkev vsake kvatre en teden, da na svojem popotovanji postojimo in premišljujemo, kaka kaj je za našo vbogo dušo, koliko pota smo prehodili, kako daleč smo še proč od svojega nebeškega cilja in konca; da svojo vest sprašujemo, v se gremo, se zgrevamo grehov v pretečenem četrtertletju storjenih, da bolj goreče molimo, se bolj ostro postimo in dobre dela bolj pogostoma doprinašamo. To je tedaj prvi namen kvaternega posta, da duha pokore v sebi obudimo in se svojih grehov pred Bogom znebimo. In k temu vas, ljubi moji! posebno sedajni adventni čas, adventne kvatre kličejo in opominajo, naj bi posebno se čisto spovedali in si izbrisali, kar smo se pred Bogom pregrešili in si tako čisto serce pripravili za sv. božične praznike.

b) Pri premišljevanji tega, kar smo mi hudega zoper Boga storili — nam pride pa tudi na misel, kar nam je ljubi Bog dobrega

skazal in za vse to dobro se Mu zahvaliti, je drugi namen štirih kvater; se zahvaliti, za vse božje dobrote, telesne kakor duhovske, da nas je pri zdravju in življenju ohranil, dokler jih je toliko naših bratov in sestic iz tega sveta slo, ki so bili znabiti bolj zdravi, čeversti pa tudi pridnejši ko mi; zahvaliti se za jed in pijačo, ki smo jo vživali, pa tudi za vse druge potrebe sedajnega življenja; za vso pomoč, za ves božji blagoslov pri našem delu, za vse gnade, od Boga prejete, za vse svete meše, spovedi in obhajila, za vse podučenje in nagibanje k dobremu, za vso poterpežljivost in prizanesljivost božjo pri vsi naši hudobiji, tudi za razno terpljenje, s katerim nas je ljubeznjivi Bog obiskal, zakaj tudi za taisto Bogu vsa hvala grè, ker ono je največa milost podobno ognju, kateri zlato čisti. Oj kako redka je taka hvala! kakor pobožni Tomaž Kempčan pravi: „Ljudje delajo obljube na romarske pote, da bi si sdravje znovič pridobili ali se zahvalili za-nj; ne pa tudi na boleznì, katere so jim več delj bolj koristne.“ — Z hvalo naj bo pa tudi prošnja združena, naj nam Bog v prihodnjem četertletju svoje gnade ne odtegne, temuè jo v nas pomnoži, posebno taisto, ki smo je naj bolj potrebni, naj nam čas pokore podaljša, naj svoj blagoslov nad nas siplje, nas varuje splošnih nadlog, kuge, lakote, vojske, naj sveto cerkev poviša, pa tudi deželne vladarje po svoji modrosti vodi in prav razsveti. Oj koliko se imamo večnemu Bogu zahvaliti in Ga prositi vsake kvatre! Z mladleta, da nam zemljo rodovitno stori, po letu, da nam žito pred kako ujimo obvaruje, v jesen in po zimi, kedar se božji darovi spravljajo in vživajo, da jih k božjej časti in k zveličanji svojih duš vredno vživljamo; zato se spodobi Bogu čast in hvalo peti pa tudi v svoji obilnosti siromakov ne pozabiti!

c) Še en namen kvaternega posta vam moram naznaniti, in to je, da prosimo za pridne delavce v nogradu Gospodovem, za zveste duhovnike in dušne pastirje. — Kakor nam cerkvena zgodovina pravi, so namreè v starih èasih keršanstva navadno kvaterni teden, posebno pred božičem mešnike posveèevali, verni kristjanje pa so se taèas postili in molili, naj bi usmiljeni Bog svojega sedmernega duha gnade nad nje razlil. In to je posebno današnji den živa potreba. Ne le, da sedajni èas duhovskemu stanu ni posebno vgoeden, ker vedno zasramovanje duhovskega stana marsikterega pridnega mladenèa od njega odvraèa in mu je sila težko, stopiti v cerkveno službo, da se je po tem takem bati, da bode prej ali šlej pomankanje mešnikov nastopilo, ki ga bomo vsi občutili. Verh tega pa tudi duhovske dolžnosti, ki so že same na sebi dosti težke in po besedah sv. Gregorja papeža še za angeljske rame pretežke — verne kristjane budijo, da prosijo, naj Gospod pošilja delavcev v svoj nograd, ker žetev je velika, delavcev pa v primeri z velikim delom le še premalo, da jih nam na zadnje èisto zmanjkalo ne bode; naj nam pa tudi pošilja vredne pastirje za zveličanje jim izroèenih ovèic, ki jim z naukom in izgledom na-

prej svetijo in jih vodijo po dobrih pašah k studencem večnega življenja. Za to goreče prositi in se na ta namen postiti, so kvatre postavljene, kakor so že apostoli se z molitevjo in s postom na posvečevanje mešnikov pripravljali in še zdaj škofje storijo. Oj ne prezirajte tega sila imenitnega namena, ki ga mati katoliška cerkev s kvaternim postom ima; terkajte na nebeske vrata in se vam bojo odperle.

Sklep.

To so tedaj trojni nameni, ki jih katoliška cerkev s kvaternim postom ima. Ona hoče ž njim zavračati nas v same sebe in duha sv. pokore obuditi v nas; naj nam bo ravno tridnevni post težaven, naj bo za pokoro, saj je to le malenkost proti temu, kar smo si zaslužili. — Naj bo pa ta teden tudi teden hvale in prošnje za nas, naj nam bo ljubi Bog, kakor nam je dosihdob bil, tudi zanašljivi, naj njegova očetovska roka, polna blagoslova in gnade, nad nami počiva. — Naj bi pa tudi goreče zdihljeje in prošnje, zedinjene z zdihljeji in prošnjami vesoljne cerkve pošiljali proti nebesom, naj Bog svojemu ljudstvu na zemlji take dušne vodnike vedno daje, ki ga bodo k vsemu dobremu napeljevali in svojim ovčicam v večno zveličanje služili, da, kedar pride pastir pastirjev, vas svoje izvoljene ovčice na svojo desno postavi; mi pastirji pa prejmemo nezvenljivo krono večne časti. Amen.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

(Pokora večkrat ni prava.)

„In je prišel na vso stran Jordansko,
in je oznanoval kerst. pokore.“

Luk. 3, 3.

Vvod.

Bilo je leta 782 po sozidanji Rimskega mesta in leta 28. po Kristusovem rojstvu — da se je sv. Janez kerstnik po pričevanju današnjega svetega evangelja v puščavi poleg potoka Jordana prikazal in je začel taiste, ki so se mu podučiti dali, kerščevati v znamenje pokore, naj bi se s pokoro omili svojih grehov in tako Zveličarju, ki je že med njimi bil, pot naravnali v svoje serca.

Preljubi! nikar si ne mislite, da ta pridiga Janezova nam ne velja, ker je Zveličar že davno rojen in se ravno te dni priprav-

ljamo, lepo obhajati preveseli praznik rojstva Njegovega. Da bo on tudi v naših sercih rojen, mora pokora nas očistiti in vredne storiti. Ali žalibog! da je ta pokora tako redka ali pa neveljavna in sicer iz trojnega vzroka.

1. Pri enih je pokora prisiljena.

2. Drugi jo le preradi odlagajo.

3. Tretji pa prisposvedi nimajo pravega spokornega duha. O tem hočem danes govoriti, — le zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Eden naj hušjih preganjavcev Judovskega ljudstva je bil Antioh, Sirski kralj; celo deželo in bogati Jeruzalemski tempelj je oropal, silil Jude, da so zatajili svoje postave in celo ajdovskega malika je v njih tempelj postavil namesti živega Boga. Pa sreča človeška je opoteča; kakor mu je bila sreča nekaj časa po godu, tako mu je zopet spodletela. On sam je šel neko drugo mesto oblegovat, pa je bil od hrabrih mestnih branivcev nazaj odbit in hudo ranjen; in tudi Judje so na drugem mestu njegovo vojsko v beg pognali. Bil je tedaj v hudi zadregi, stiskan od dveh strani. „In zgodilo se je, ko je slišal kralj nesrečo, prestrašil se je in je bil silno prežaljen; in se je vlegel v postelj, in je zbolel od žalosti, ker se mu ni zgodilo, kakor je mislil. In bil je tam veliko dni, ker se je ponavljala v njem velika žalost, in je mislil da mora umreti. Poklical je tedaj vse svoje prijatelje, in jim je rekel: Spanje je zbežalo od mojih oči in sem omagal, in serce mi je upadlo od skerbi. In rekel sem v svojem sercu: V koliko stisko sem prišel in v kolike valove žalosti, v kateri sem zdaj, jaz, kateri sem bil vesel in ljubljen v svoji mogočnosti. Sedaj se pa spominjam hudega, kar sem storil v Jeruzalemu, od kodar sem pobral vse zlate in sreberne posode, ktere so bile v njem; in sem bil poslal iztrebit prebivavce v Judeji brez vzroka. Spoznam tedaj, da me je zavoljo tega zadela ta nadloga, in glej, od velike žalosti konec jemljem v ptuji deželi. (1. Makab. 6, 8—13.)“ Vidite tukaj svari ven izgled hinavske pokore, ako človek še le sili henja, in na videz v sebe gre, ne da bi grešiti nehal — volja k temu mu še ostane, — ampak da se zasluženih šib reši, ki so ga zadele. Na tako lažnjivo pokoro Bog ne more porajati, ne odpuščenja grehov dodeliti, kakor se tudi od hudobnega kralja Antioha bere, da je v ptuji deželi brez gnade in tolažbe umrl. Oj ti, ki si v smertni bolezni — Bog ve kako lepe obljube poboljšanja delal, ali kedar si slezel iz postelje, si bil zopet poprejšni in si po starem kopitu drugoč živeti in vganjati začel, po resničnem pregovoru: „Navada je železna srajca.“ Ta tvoja sedajna nespokornost je očitna priča zoper tebe, da tudi tvoja pokora v bolezni ni bila resnična, ni bila priserčna, temuč le prisiljena, dokler

je tvoje serce hudobno ostalo. Boj se, da se ti ne bo godilo po besedah večne modrosti (Preg. 1, 24 - 29.): „Ker sem vas klicala, pa ste se branili; stegovala sem svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozerl; ker ste ves moj svet zaničevali in moje svarjenje zanemarjali, bom se tudi jaz k vaši pogubi smejala in posmehovala, kedar vse zadene, česar se bojite. Kedar nadloga na nagloma pridere, in poguba kakor vihar priverši; kader stiska in težava nad vas pride: tedaj me bojo klicali, pa jih ne bom uslišala; zgódej bojo vstajali, pa ne bojo našli; zato ker so krotitev sovražili in za Gospodov strah niso marali.“ Zatoraj nas Gospod Bog Sam opominja po svojem preroku Izajiju 55, 6—7: „Iščite Gospoda, ko se lahko najde; kličite ga, ko je blizo! Naj zapusti hudobnež svoje misli in naj se verne k Gospodu, in usmilil se ga bo, in k našemu Bogu, ker je bogat z odpuščanjem.“ Ako pa tega ne bi storili, nas ravno to čaka, kar je Jezus terdovratnim Judom zažugal. Jan. 8, 21: „Jaz grem, in me bote iskali, in bote v svojem grehu umerli.“ „Pokora na bolni postelji je bolna, na smertni mrtva.“

Živel je na Francoskem pred kakimi sto leti mož, naj serditejši sovražnik sv. cerkve in zasmehovavec vsega keršanskega. Delal je pismeno in ustmeno na to, da bi se sv. vera popolnoma zaterla. Bil je poglavar in vodnik vseh taistih, ki so po celi Evropi to hudodičevo delo storili in jih je na vso moč k temu šuntal. Zares nepopisljivo poterpljenje božje, ki je tako pošast na zemlji prenašal in sicer dolgo let prenašal in mu prav visoke starosti doživeti dal! Ali na zadnje se ga le naveliča. Zboli na smert in kakor sploh svitloba mertvaške sveče še bolj jasno sije ko solnce na nebu — je tudi on spregledal, svoje roke prosê po tem stegoval, kar je prej zasramoval; željel in prosil je spovedan biti, kar se mu je tudi storilo; preklical je vse svoje poprejšne zmote in dano pohujšanje in bil je ves v božjo voljo vdan, na smert pripravljen. Ali nezapodljive so božje pota! Ko da bi ga še hotel na skušnjo postaviti, ali bo njegova pokora obstoječa ali ne, — pusti ga nenadama ozdraveti; ali zdaj je bil stari zanikernež kakor prej. Ne dolgo potem pa čuti res svojo zadnjo uro se bližati in perve strahote ga zopet prehajajo; smert mu terdo pred oči in na persi stopi, nezmerna, nesrečna večnost mu naproti zija, zdi se mu, ko da bi že peklenski plameni mu po postelji švigali; zopet je začel Boga spoznavati, v Njega verovati, ali bilo je prepozno. Prosil, zarotil je svoje domače, naj mu grejo po duhovnika, da se še pred smertjo spove; duhovnik res poklicani tudi pridejo v hišo, ali pred bolnika ali prav za prav umirajočega ne morejo; zakaj njegovi neverski tovarši so duri zaperli in celo postelj obstopili; nesrečnež kriči, tuli, prosi, moli, preklinja, z zobmi škriplje, si sam po rokah grize od same zdvijane obupnosti, in tako svojo prenesrečno dušo pusti. Glejte tukaj strašen konec nespokorjenega grešnika, glejte tukaj, kako se poterdujejo besede

kralja Davida (ps. 111, 10: „Grešnik bo to vidil in se serdil; z zobmi bo škripal in kopernel; želje grešnikov bojo zginile.“

2. Kakor pa prisiljena pokora nič ne velja, tako pa tudi odlagana ne. Malo jih je tako čisto oslepljenih, da bi svoj grešni, dušni stan za nevarnega ne imeli; ako le količkaj vere še imaje, vejo in si sami obstanejo, ker huda vest jim pokoja ne dá, da tako živeti, kakor oni živijo, ni prav, da po pogubljenih potih hodijo. Da pa svojo razžaljeno vest tolažijo in bi smeli po svojih grešnih željah naprej živeti, namenjeni so poboljšati se; pa le zdaj pri priči še ne, naj bo jim še dovoljeno, kelih grešnega vživanja sprazniti do zadnje kapljice, potem se bojo popravili, potem se spametovali. Posebno ljuba mladina v tej zmoti tiči. Kaj bi se v svojih naj lepših letih zatajeval? Ko enkrat starost pritisne, mi bo že veselje do greha samo od sebe minulo — tako pravijo, tako delajo in odlašajo spokoriti se.

Kaj naj takim za nauk in svarilo porečem? — Naj mi oni sami povejo, kje imajo zapisano ali zagotovljeno, da bojo starosti včakali? Še jutéršnega dneva si niso svesti, še sedajne ure ne, da jo bojo do zadnje minute preživeli; kaka nevarščina tedaj, odlagati, kar je edino potrebnega za zveličanje duše!

Pa naj bi se tudi po njih željah godilo in bi se v svojih grehih postarali. Kako se bojo tistokrat poboljšali, dokler po nauku naše sv. vere sama človeška moč k temu sv. delu ne zadostuje, ampak je posebne gnade potreba? Leto gnado, ki se jim zdaj že ponuja, pa oni zamečujajo in ker se na njo neskerbno zanašajo, se nad njo pregrešijo, se je nevredne delajo in naj navadnejša kazen božja za zaničevanje gnad je ravno tá, da se takim gnada odvzeme. Brez gnade pa, kako grešne pota zapustiti? Greh, ki ga zdaj oni v sebi redijo, jih bo spremljal noter do groba in po besedah svet. pisma še v grobu počival ž njimi.

K temu še pride, da hudo poželenje z leti raste in se kakor ogenj razširja, več ko se mu pregleduje, bolj se narašča, večo moč čez dušo dobivlja. Kako se boš pri tem takem poboljšal? Znaló bi se zgoditi, da tako dolgo greh doprinašaš, da že greh sam od tebe beži. Ali misliš mar greh, opuštati ko že nisi več za nja? taka pokora in piškov oreh.

Ti moraš greh pustiti, ne pa on tebe, tako se smeš nadjati, da ti bo odpuščen. Kaj bi ti rekel od hlapca, ki je svoje naj lepše leta pri drugem gospodarju preslužil; ko pa začne obnemagovati, tedaj se tebi v službo ponudi? Taka je s človekom, ki je mlad hudíču in grehu služil, star pa bi Bogu in zveličanji svojemu? O moji ljubi! Da nas Bog enkrat, kedar bojo naše moči začele pešati, od Sebe ne verže, bodimo zdaj Njegovi, z dušo in telesom, služimo Njemu od svojih mladih nog noter do sive starosti, ako nam bo dana; in če smo kdaj pravega pota zgrešili, nikar se ne mudimo, se zopet na pravo stezdo podati; storimo rajši danes ko

jutre, kar mora prej ali slej storjeno biti, da svojih duš na večno ne pogubimo; ravnajmo po vodilu kralja Davida (ps. 94, 8): „Danes, ko Njegov glas slišite, nikar ne zakerknajte svojega serca.“

3. Še ena zmota zastran pokore je sila razširjena, in ta v tem obstoji, da nekteri mislijo: „Ako le k spovedi hodim in se brez laži obtožim, pa bo, ni se mi bati dušne pogube.“

To so žalostne besede! Iz njih pride zmota, da se samo na spoved opirajo, jo opravljajo brez vsake priprave, od spovednice pa grejo stari grešniki. Mislijo, da se pri spovedi grešna rajtinga izbriše, kakor z gobo na tabliji; potem se pa znovič začne delati; še taisti den doprinesejo, česar so se tisto jutro obtožili in doprinašajo naprej in še na verh v neki zadovoljnosti s sam seboj živijo, ker so pri spovedi bili, brez prave grevence, brez pravega poboljšanja, brez vrednega sadu pokore.

Res, da je spoved od Jezusa postavljena naj boljši pripomoček zveličanja in sami mi bote priče, da ste po vsaki vredni spovedi neko posebno dušno pomoč v sebi občutili. Ali to vam dam v pomislek, da spoved sama še ni cela pokora, je le en del pokore, ampak k vredni pokori še gre čvetero takih delov: prvič, da se grešnik prav spozna, da svoj dušni stan preišče in do čistega pregleda; spovedniki nismo vsegavedni in le potem, kakor se nam na znanje daste, vas sodimo; da bo naša sodba pred Bogom obveljala, je deloma in bi rekel, po tem večem, nad vami ležeče. Drugo je, da se s spoznanjem greha priserčna grevenga združi, ktera je naj imenitnejši del zakramenta sv. pokore; da tako grevengo obudite, mora drugoč vaša skerb biti: iz te grevence izvira potem terdni sklep poboljšanja, kteri je tako rekoč še le verjetno skazanje, da je resnična naša grevenga; da ste volje, grešnih potov in priložnost zogibati se, storjeno škodo in dano pohujšanje popraviti, storiti in spolnovati, kar je za zveličanje potrebnega, dolžnosti svojega stana zverševati. Zdaj še ie spoved na versto pride, ktera pa mora čista biti in ponižna, da nam ničesar nalašč ne zatajiti in da ponižnega serca vsakoršno posvarjenje in pokorjenje prevzamete, ki se vam pri spovedi naloži, pa tudi zvesto opravite. To se še le pravi, pokoro delati in kdor vsega tega noče, zastonj se na spoved zanaša.

Sklep.

Pazite toraj, da se v to trojno zadergo hudičevu ne zapletete, da bi ali brez vsake misli na pokore živeli in se prej ne zdramili iz grešnega spanja, kakor ko vas grom prihajajoče sodbe ne budi in strezne, kakor kralja Antioha, ali da bi sicer potrebo pokore spoznali, pa bi jo odlagali od dne do dne, od leta do leta, da se vam čas pokore ne zapre in bi božjemu serdu zapadli, kateri se po božjih lastnih besedah ravno tako hitro približuje, kakor vsmiljenje; da bi se pa tudi zadnjič z malomarno spovedjo v grešno spanje ne zazibali in Gospodov prihod zamudili.

Naj nam bo toraj sv. Janez kerstnik buditelj k pokori, da pripravljamo pot Gospodu, in ravne storimo Njegove stezde; da vsako dolino zamud in opuščanja dobrega napolnimo, vsako goro napuha in vsak grič prevzetnosti ponižamo, kar je krivega nad nami, poravnamo, kar je ojestrega v našem obnašanji, gladko storimo, da bode vse meso z veseljem vidilo zveličanje božje. Amen.

Pridiga za sv. božični den.

(Dobro, da se nam je Zveličar rodil.)

„Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, ktera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal.“

Luk. 2, 15.

V v o d.

Kaj je neki to, da se nam danes cela zemlja zdi nekako pre-stvarjena, neka praznična tihota gore in doline zavija, le sv. pesmi se povsod razlegajo, posebno po božjih hišah, ktere danes okinčane nam kažejo veselo obličje, po vseh prostorih so razsvetljene, vernih kristjanov natlačene, ki pridejo k jaslicam revnega dedeta, Ga molit. Ali to dete je iz nebes nam rojeno je Bog z nami, je veliki Gospodovavec in Oče prihodnjih časov; zato po vsi pravici naše serca poskakujejo in se dnešnega rojstnega praznovanja veselijo.

Da bote pa bolj spoznali, kolika dobrota nam je, da se je Zveličar rodil in koliko vzrokov imamo, se veseliti: povem vam danes tri prilike, iz kterih bote vse to jasno spoznali. Začnem v imeni Taistega, ki se je danes v naše zveličanje rodil!

Razlaga.

1. Mislite si človeka vsega zadolženega; že ga dolgovi tako tarejo, da si revež ne ve in ne more pomagati; in da ga bojo v kratkem na kant dali; ogleduje se po svetu, pa ni ga prijatelja, ni ga dobrotnika, da bi ga rešil; le eno mu pri tem še ostane — beraška palica. Zdaj pa pride dobroserčen, bogat mož s polno nabasano mošnjo in reče revežu: „Zaupaj! jez ti bom tvoje dolgove plačal“ in ne le da mu jih do zadnjega vinarja poplača, da ni krajcarja več dolžen, — verh tega mu še vso svojo bogatijo na ponudbo postavi, rekoč: „Zajemlji si, kolikor le hočeš in moreš; več ko si jemlješ, ljubši mi bo, da bodeš prav bogat.“ Glejte v tej

podobi, kako se je človeškemu rodu pred Kristusovim rojstvom godilo in se še zdaj vsakemu brez Njega godi. Revni smo, da Bog se usmili, z grešnimi dolgovi obloženi, ki si jih nismo kos celo večnost doplačati. Naj vas to pogubljeni učijo, kateri v večnem ognju brez konca in kraja plačujejo, pa splačan jih dolg nikdar ne bo, le čedalje bolj se narašča, hujši jih stiska.

V tej naši sili, v tej naši preveliki siromaščini se nam je rodilo dete, rodilo v naj večji revščini, treslo se zimskega mraza, le ljuba živinica ga še ogreva, ker v hlevcu je rojeno. In to dete, ko je odrastlo, vzelo je od nas ves grešni dolg, je naše dolžno pismo na križ pribilo in raztergalo, da smo bili prosti vsakega dolga, je še svoje nezmerne božje zaklade odperlo nam, da lahko obogatimo za vse večne čase. O bodi ga Bog zahvaljen, da se nam je v vbogem Betlehenskem hlevčicu bogastvo rodilo, ki se z nobenim posvetnim primerjati ne da; naj bi le ljudje to pravo bogastvo prav spoznali in tudi vredno cenili!

2. Mislite si bolnika, ki ga hudo vije in se obrača noč in den po postelji svojih bolečin. Že je bolnik veliko zdravil jemal, nasvetovanih mu od raznih zdravnikov, pa vse zastonj, bolezen se čedalje hujša in videti je, da ga bo v kratkem minulo, črna smert ga bo pokosila. V tej sili bolnikovi čuje še od nekega čudodelnega zdravnika in pošlje po nja, dasiravno v dalni deželi prebiva, ali prav za prav ko zdravnik sliši od nadloge, zapuščenosti, obupnosti bolnikovi, spravi se sam na pot in poln usmiljenja v hišo stopi, bolniku njegove skleče rane obveže, potem ko jih je izmil in hladivnega olja in vina v taiste vlil; tudi ga začne od znotrej zdraviti in glej! z bolnikom se na boljše oberne, ne le da zopet ozdravi, ampak bo znanprej, ako se zdravnikovega nasveta in vodila derži, tako terden in čvrsten, da več ne umerje, da vekomaj živi.

Ta bolnik smo mi, greh nas je smertno ranil, nas s tako močnim strupom zaval, da po celem širokem svetu ni bilo pomoči, ne ozdrave za nas. Kolikorkoli so se tudi modrijani starih časov pred Kristusom trudili in skušali, kako zdravilo in pomoč za bolno človeško dušo najti, vse je bilo zastonj; smert, ne le telesna, ampak posebno dušna, večna v peklu, smert strašno razsaja ondi, kjer Kristusa ne poznajo. V teh naših stiskah se je nas vsmilil Oče nebeški in je svojega lastnega Sina nam poslal, celit naše rane, ki jih nam je vsekali nesrečni greh, nam dušno zdravje in veselo življenje zopet podeliti. Oj kako se bolniku serce širi in tolažba zbudi samega zaupanja, ako le vidi zdravnika k sebi priti in ga še prijazno za roke prijeti. Tako mora tudi nam danes pri sercu biti, ko obhajamo spomin tistega srečnega dne, ko je stopil nebeški zdravnik v ta svet, ko se je k nam ponižal, in s tem, da se je včlovečil, našo revno natofo na se vzel, se nam ne le približal, ampak še sklenil se z nami! Ako se po Njem ravnamo, bomo ozdraveli in večno živeli.

3. Mislite si hudodelca, ki je svojega kralja zasramoval in si tako njegov serd nakopal. „Kraljeva jeza pa je kakor rjojenje levovo;“ kralj ga je obsodil v ječo in težko železjo; v temni jami, kamur nobeden solnčen žark ne predere, sedi in ječi, nima upanja, da bi se mu duri njegove ječe kedaj odperle. Ljubši bi mu bilo, naj bi ga kralj bil v smert obsodil, bil bi vsaj na enkrat vsake nadloge prost; pa ne, ampak živeti mora naprej in terpeti vse svoje dni, smert pred njem beži.

V tem prežalostnem stanu se pa jetnika sam kraljev sin usmili, ne le svojega razžaljenega Očeta prosi za nja, ampak se še sam namesti njega ponudi da za njega v ječo gre in zaslužen kazni preterpi, naj bo le hudodelec rešen. Verh tega pa mu še pri svojem Očetu doseže, da hudodelca za svojega sina sprejme, mu sedež v svojem kraljestvu, pri svoji mizi odkaže in mu vse taiste pravice prisodi, katere le Sinu samemu grejo.

Ne bodem vam še le pravil, da smo mi bili ta hudodelec, ki smo se večnemu kralju z grehom hudo zamerili in ga prisilili, sodbo večne smerti in pogube nad nami izreči, vredni, v taisto ječo pah-njeni biti, kjer večna, gosta tema stanuje, iz katere ni več rešenja vekomaj ne. S težkim železjem hudih navad vklenjeni smo hodili in ga vlačili za seboj, ki bi se prej ali slej spremenilo bilo v taiste verige, ki jih pogubljeni nosijo in se jih niso nikdar več znebiti kos.

Glejte, v tej naši zadergi in nesreči se je božji Sin milostno ugledal na nas v pozemeljsko ječo človeškega trupla, da bi mi v večno, peklensko ječo zaperti ne bili, nam je naše železje, naše verige odvzel, pripeljal nas k prostosti božjih, preljubljenih otrok, da smo dediči božji in sodediči Kristusovi. Kako nas mora tedaj današnje praznovanje s sv. veseljem navdušiti, da je stopil naš Rešenik v ječo sedajnega življenja, naj bi se nam odperle vrata življenja večnega!

Sklep.

Naj bo toraj danes splošno naše veselje nad rojstvom božjega deteta. Naj se veselijo pravični, ker novorojeni Zveličar v jasliah jih kliče k zmagi in kroni, naj pa tudi grešniki proč ne ostanejo, ker se vabijo k odpušcanju. Pride naj vbogi, da se pri Jezusovih jasliah uči ljubiti svoje ubožtvo, ki ima obljubo večnih zakladov, pa tudi bogati naj z velikim zaupanjem pristopijo, da jih ne bo zvergel od sebe, ako so le vbogi po svojem sercu. Bolni in zdravi, nizki in visoki — vsi naj se veselijo, ker rojeno nam je dete, ki zamore vse bolezni ozdraviti in večno zdravje dodeliti, dete, pred katerim berač ravno toliko velja, ko kralj na bliščečem prestolu, naj si le bo pravega serca, po besedah angelovih sv. volje. To naj bo tudi naš sklep, naše naprejšetje na današnji preveseli praznik, namreč: da smo ali postanemo svete, pravične volje in bo tudi nam mir došel od Boga; že tukaj na zemlji, pa tudi na vekomaj v nebsih. Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Fare so dobili čč. gg.: Jošt Greg. kuracijo Strojno; Leskovšek Jan. faro Ingolsthal; Rainer Jan. faro Steuerberg in Bergmeister Jož. faro Kozje s kanonikatom v Brežah. — Za provizorje gredó čč. gg.: Stibere Jan. v Št. Urh blizo Terga; Widrih Janez v Kamnogorico; Walder Lev. v Holmnico. Č. g. Kerman Fr. ostane kot provizor v Gutštanju. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Karpf Val. v Št. Mihel blizo Bliberka; Primožič Val. k sv. Hemi in Einspieler Andrej ml. v Grabštanj. — Umerli so čč. gg. fajmoštra: Feichtinger Franc v Gutštanji in Keber Jož. v Št. Vidu v Podjurski dolini, in č. g. spiritual Däruwirth Karl. R. I. P. — Razpisane so fare: Pontabelj in Sachsenburg do 25. novembra in Gutštanj in Št. Vid do 30. novembra.

Terzaška škofija. Postavljeni so čč. gg.: Možina Luka, na Berdo za kapl.; Pitacco Juri, za duh. pom. v Milje; Buló Dom., za duh. pom. v Buje; postavljen Strekelj Evg., novoposvečeni, za duh. pom. v Povir. — Umerla sta čč. gg.: Novak Mat., žup. v pok.; Ferjan Janez, kurat pri sv. Antonu pri Kopru. R. I. P.

Ljubljanska škofija. Č. g. Germ Janez, je dobil škocijansko faro pri Dobrovi; za administratorja gresta Judnič Jan. v Mekine in Zupan Miha na Prežganj; č. g. Domicelj Ant., gre iz Oreheka na Črni verh; čč. gg. Pajer Ant., v Komendo in Brodnik Ant. v Moravče. Umerl je č. g. dr. Vončina Leon, prof. v bogosl. R. I. P.! Č. g. Smrekar Jož. bo na bogoslovju rajnega nadomestoval.

Vabilo.

Leta 1875 nastopi „Slovenski Prijatelj“ svoje 24. leto. Lepo starost je že dočakal, pa vendar je še čverst, mlad in iskren. Zatoraj se nadja in lepo prosi, naj mu vsak rodoljub blagodušno odpre, kedar zopet poterka na duri. Do našal bode „Slov. Prijatelj“

1. Popolnoma izdelane pridige za vse nedelje in praznike, katerih mu je podaril preč. gosp. Kanduth Kristof, konzistorijalni svetovavec lavantinske škofije in župnik v spodnji Poljskavi. Očitno se temu slavnemu pridigarju v imeni vseh slovenskih duhovnikov za ta prelepi dar iz vsega serca zahvaljujem!

2. Kolikor bode prostor dopuščal tudi pridige za cerkvene slovesnosti in priložnosti. Lepo prosim vse čč. gg. duhovnike, naj mi takih pridig blagovoljno pošiljajo. Takih pridig še živo potrebujemo.

3. Keršanske nauke od drugega dela V. poglavja. Ti kerš. nauki se po pravici hvalijo od vseh strani, so prav praktično osnovani, po domače pisani in s primernimi pripovedmi zabeljeni. Tudi letos bojo od teh keršanskih nauk izhajale tri tiskane pole.

4. Duhovske zadeve vseh naših slovenskih škofij.

5. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila.

Še nektare prošnje.

1. Naročnina se povsod plačuje popred; naj se toraj tudi meni pošlje ob novem letu.

2. Stare naročnine je še veliko na dolgu; prosim, da se ta reč vsaj zdaj ob novem letu poravna. Tudi jaz moram zdaj ob novem letu vse velike stroške poplačati.

3. Vsaka prestava naj se mi naznani, da vem napis prenarediti, saj mi treba za to beliča plačevati ne pri meni, ne na pošti, ako se list odpert pošlje. Jaz nisem dolžen liste po dva- trikrat pošiljati in škodo terpeti, ker se mi po tem celi tečajji tergajo in zgublajo.

4. Keršanski nauki od vere, upanja in ljubezni I. del od božjih zapoved so do čistega pošli. Na prodaj pa so še sledeči zvezki: Keršanski nauki a) od cerkvenih zapoved; obsegajo 28 kerš. nauk in 20 tiskanih pol: 1 gold. b) od ssv. zakramentov; 93 kerš. nauk, 81 tisk. pol: 3 gld. c) od blagoslovil; 22 kerš. nauk; 23 tisk. pol: 1 gold. d) od keršanske pravice I. del: „Varuj se hudega“, 47 kerš. nauk, 42 tisk. pol: 2 gold.

Kdor pa vzame vse štiri zvezke ob enem, dobi jih vse za pet gold.

5. „Jedro kat. nauka“ obsega v 70 keršanskih naukih ves nauk sv. kat. cerkve. Komaj je leto minulo, in že se je razprodalo 1500 iztisov in gotovo se nihče ne kesa, kdor si ga je kupil. Obsega 36 tiskanih pol in velja 2 gold.

V Celovcu meseca novembra 1874.

Andr. Einspieler.